

8 juli 2024

Algemene Beschouwing Kadernota Heiloo 2025

Voorzitter,

Ter bespreking ligt de Kadernota 2025.

Inleiding

In de eerste plaats een woord van dank aan de organisatie die, als gevolg van personele wisselingen, in nogal bijzondere omstandigheden deze nota heeft voorbereid.

En als we het toch over bijzondere tijden hebben:

- Internationaal: we leven in een onrustige wereld, waarbij aan de oostzijde van Europa een keiharde oorlog wordt uitgevochten en waarbij ook Nederland zich gereed dient te maken voor een rechtstreeks conflict.
- Nationaal: een nieuw kabinet onder leiding van PVV-ers die hun echte standpunten in ijskasten zetten en waarbij liberale dan wel rechtstatelijke partijen vrolijk doen alsof het allemaal 'moet kunnen'.
- Waarbij een maatschappelijke trend waait waarbij 'de overheid' in een steeds complexere wereld belaagd wordt door veeleisende burgers met steeds kortere lontjes.

En dan komen we aan in Heiloo: mooi groen wonen, veel voorzieningen, supergrote betrokkenheid van de inwoners door enorme aantallen vrijwilligers die zich gezamenlijk inzetten voor hun mede-bewoners.

Voor ons als CDA ligt dáár de prioriteit. Fatsoenlijk met elkaar omgaan en met elkaar behouden en versterken van datgene dat Heiloo Heiloo maakt!

Algemeen beeld: flinterdun verhaal, geen solide basis voor de begroting

Het beeld uit de Kadernota is allang bekend: er is zwaar weer op komst. Zonder maatregelen vanuit het kabinet worden de gemeenten en hun inwoners kind van de rekening en zullen vrijwel alle gemeenten vanaf 2026 basisvoorzieningen moeten schrappen. Het college kiest ervoor om voor 2025 via een soort van overbrugging te komen tot een positief saldo op de begroting. Dat is echter gebaseerd op enkele, wat ons betreft, op onnavolgbare wijze gepresenteerde incidentele baten en lasten.

Daarmee komen wij aan bij vraag 1: hoe 'zeker' zijn die incidentele baten en lasten?

En als we wat dieper op de cijfers ingaan: het positieve saldo voor 2025 lijkt vrijwel geheel veroorzaakt te worden door een storting reserve bovenwijkse voorzieningen van ruim 2,5 ME.

Vraag 2: leven we daarmee niet gewoon 'op de pof'? En heeft dit een relatie met het feit we 'toevallig' met de jaarrekening over 2023 ook zo'n soort bedrag overhouden?

Kortom: grote vraagtekens of dit wel een solide basis is voor de begroting 2025.

Die indruk wordt versterkt als de gehele Kadernota wordt doorgenomen:

- In de eerste paar pagina's wordt ingegaan op de actuele financiële vooruitzichten. Daarna volgen 60 pagina's met beschrijving van de programma's langs de drie W's: Wat willen we bereiken, Wat gaan we daarvoor doen en Wat mag het kosten? En werkelijk waar: al die 60 pagina's zijn vrijwel een kopie van het jaar daarvoor en zelfs de jaren daarvoor. Constatie: deze Kadernota is voor het overgrote deel beschreven vanuit 'business as usual'. Er is geen enkele aansluiting gezocht met de aanstormende slechte financiële vooruitzichten!
- Bovendien is voor het gemak een hele rits 'ambities' wederom buiten beschouwing gelaten; deze zijn nog steeds niet voorzien van een financiële inschatting en zijn deze nog steeds niet aan de raad voorgelegd. Voor de duidelijkheid: het betreft de tabel op pagina 8 met onderwerpen zoals: investeringskrediet A9, aanpassing Stationsweg/Zeeuweg, Vennewatersweg, herinrichting het Loo, rotonde Malevoort, fietsbeleidsplan etc. etc. Allemaal zaken die deze coalitie bij de start in 2022 als prioriteit heeft bestempeld en tot op de dag van vandaag niet heeft laten doorrekenen dan wel in samenhang ter besluitvorming heeft willen voorleggen. En waarbij dus schaarse ambtelijke capaciteit en geld wordt verbrand aan zaken die vermoedelijk niet haalbaar zullen zijn.
- Er is wél een lijst opgenomen met ombuigingen. Het komt er op neer dat een stevige verhoging van de OZB redding moet brengen. Dat levert structureel ruim 1.1 ME op. Dat is wat ons betreft een verdedigbaar besluit. De kosten voor de gemeente zijn de afgelopen jaren veel harder gestegen dan de inkomsten. Als we daarnaast onze voorzieningen op niveau willen houden, dan is een dergelijke stap onontkoombaar. Echter, wel een dringende oproep aan het college: benut de capaciteit en expertise van uw communicatiemedewerkers en leg de inwoners op alle mogelijke manieren uit waarom deze verhoging noodzakelijk is en geef voorbeelden om het effect concreet te maken. Doe dat in ieder geval door een hele goede bijsluiting te voegen bij de WOZ-beschikking! Kan het college dat toezeggen?
- Volgens de rekensom van het college is met de verhoging van de WOZ reeds een sluitende begroting 2025 mogelijk. Vervolgens stelt het college toch een aantal kleinere besparingen voor op communicatie, het sociaal domein, versoberen van onderhoud van wegen en groen en over twee jaar uit het

Ontwikkelingsbedrijf NHN stappen. Hierop wordt geen enkele toelichting gegeven en geen enkele relatie gelegd met de effecten op de doelstellingen die in de 60 pagina's daarna worden beschreven. Is bijvoorbeeld de besparing op het sociaal domein erin gefietst vanwege een terloopse opmerking vanuit de VVD tijdens een eerdere commissiebespreking over mogelijke bezuiningsopties? Oftewel: lukraak stellen 'wat mag het niet meer kosten', zonder antwoord op de vragen 'wat willen we dan niet meer bereiken en wat gaan we dan niet (meer) doen?' Dit is echt niet okay.

- En dan nog even specifiek over het voorstel om over 2 jaar uit het Ontwikkelingsbedrijf NHN te stappen: nog geen maand geleden is de nieuwe koers van het Ontwikkelingsbedrijf in de commissie besproken. Wethouder Opdam hield daar een vurig pleidooi voor het voortzetten van onze deelname aan het Ontwikkelingsbedrijf, mede omdat in die nieuwe koers ook het MKB de aandacht krijgt en daarmee voor Heiloo veel relevanter wordt. En een paar weken later is het college bij deze Kadernota 180 graden gedraaid? Wat is dit voor een zigzag-beleid?
- Kortom: deze voorgestelde besparingen zijn los zand en voor ons niet acceptabel. Wij dienen daartoe twee amendementen in met als strekking om de voorgestelde besparingen op respectievelijk communicatie, sociaal domein, wegen & groen en het Ontwikkelingsbedrijf NHN vooralsnog te schrappen.

Wat ons betreft is de harde constatering: deze Kadernota is een flinterdun verhaal en geen solide basis voor de begroting.

In herhaling: hoe dan wel?

Het afgelopen jaar heeft het college meerdere keren gevraagd om input vanuit de raad. Het CDA heeft meerdere constructieve voorstellen gedaan. Hier zien wij werkelijk helemaal niets van terug. Wij herhalen daarom op hoofdlijnen onze eerdere inbreng:

1. Maak een pas op de plaats, zie alternatieven, houd financiële ruimte door géén miljoenen te steken in discutabele wegaanpassingen maar houd de mogelijkheid open voor een aantrekkelijk Looplein, voor Heiloo Fietsdorp, voor een gezond cultuuraanbod!
2. Toon ondernemerschap en creativiteit, benut gemeentelijke grond en gebouwen: probeer deze in te zetten om andere gewenste voorzieningen te realiseren of te behouden. Voorbeeld: benut eindelijk de grond naast het PCC voor betaalbare woningen. Ander voorbeeld: benut de gemeentegrond rond Het Loo om financiën te genereren om het gebied als geheel vooruit te helpen en om woningen te realiseren! Ik herinner de VVD en H2000 bij deze aan de motie die wij precies 5 jaar geleden, dus op 8 juli 2019, gezamenlijk hebben ingediend gericht op een 'vitaal dorpschart Heiloo', inclusief een visie op het toekomstige gemeentehuis. Heiloo-2000 en VVD-Heiloo: we zijn nu 5 jaar verder en halverwege deze college termijn, hoe vitaal vindt u dat dit wordt opgepakt?

3. Benut de vrijwilligers! Wij herhalen onze eerdere oproep: betrek de verenigingen en mobiliseer de vrijwillers om met de bezuinigingsopgave mee te denken. Daar is die creativiteit zeker wel aanwezig en ook de wil om stappen te zetten. Organiseer dit najaar bijvoorbeeld een vrijwilligersconferentie. Wij stellen daarom per motie voor om – conform ons eigen vastgestelde participatiebeleid - bij de uitwerking van de bezuinigingsvoorstellen de verenigingen en vrijwilligers zeer actief te betrekken.

Samenvattend:

Als deze Kadernota bedoeld is om in ieder geval 2025 uit te zingen: dankzij een stevige OZB-verhoging kan dat lukken.

Als de Kadernota bedoeld is om richting te geven aan te maken keuzes, dan is het volstrekt onvoldoende:

- De voorgestelde besparingen zijn niet onderbouwd;
- Een hele reeks bestaande ambities wordt wederom in de ijskast gezet.

CDA-Heiloo blijft hameren op ondernemerschap en creativiteit in verbinding met de verenigingen en vrijwilligers om daarmee de voorzieningen in Heiloo te behouden en waar mogelijk te versterken.

De fractie van CDA-Heiloo,

Hessel Hiemstra (fractievoorzitter)

Mart Brouwer de Koning (raadslid)

Peter van Dorsten (burgerlid)

Corinne Willemse (burgerlid)

Paul van de Reep (burgerlid)